

Supplerende lesning

Cøliaki:

Sollid LM, Lundin KEA. Sykdomsmekanismen ved cøliaki. Tidsskr Nor Lægeforen, 2003;123:3230-3.

Lundin KEA, Farstad IN, Sollid LM. Cøliaki – nye kliniske erkjennelser og diagnostiske hjelpemidler. Tidsskr Nor Lægeforen, 2003;123:3226-9.

Ludvigsson JF, Leffler DA, Bai JC, Biagi F, Fasano A, Green PH, Hadjivassiliou M, Kaukinen K, Kelly CP, Leonard JN, Lundin KE, Murray JA, Sanders DS, Walker MM, Zingone F, Ciacci C. The Oslo definitions for coeliac disease and related terms. Gut 2013;62:43-52.

Lundin KEA, Alaedini A. Non-celiac gluten sensitivity. *Gastrointest Endoscopy Clin N Am* 2012;22:723-34. PMID: 23083989.

Matvareintoleranse:

Lundin & Alaedini

Gibson and Shepherd

Tabeller brukt i kurset

Oversikt typiske og atypiske symptomer Cøliaki

Typiske symptomer	Atypiske symptomer	Assosierte tilstander
Kronisk diaré	Kortvoksthet	Type 1 diabetes
Avmagring	Gjentatte aborter og infertilitet	Autoimmun thyreoiditt
Utspilt buk	Leversykdom (forhøyede transaminaser)	Autoimmun hepatitt
Magesmerter	Koagulasjondefekter	Mikroskopisk kolitt (kollagen og lymfocytær)
Jernmangel	Irritabel tarmbilde	Sjøgren syndrom
Folsyremangel	Dermatitis herpetiformis	IgA nefropati
Osteoporose	Ataxi	Down syndrom
	Polyneuropati	
	Emaljedefekter	
	Epilepsi	
	Leddsmerter	
	Migrene	
	Hjertesvikt	
	Terminal leversvikt	

Cøliaki: Scoringssystemet Marsh

Marsh klasse	Histopatologi
Marsh 0	Normal
Marsh 1	Normal totte- og kryptstruktur, men økt antall lymfocytter i epitelet
Marsh 2	Som 1 med krypthyperplasi
Marsh 3a	Som 2 med partiell totteatrofi
Marsh 3b	Som 2 med subtotal totteatrofi
Marsh 3c	Som 2 med total totteatrofi
Marsh 4	Atrofisk slimhinne (irreversibel)

Cøliaki: Ulike sammensetninger av funn og kliniske anbefalinger

Histologi	Anti-TG2	Cøliaki-diagnose	Immun-histokjemi	HLA-typing (DQ2/8)	Klinisk konsekvens
Marsh 3a-c	Pos	Opplagt	Ikke behov	Ikke behov	GFD og kontrollbiopsi for å vise effekt
Marsh 3a-c	Neg	Opplagt til sannsynlig	Anbefales	Anbefales	GFD og kontrollbiopsi
Marsh 2-3a	Pos	Sannsynlig	Anbefales	Anbefales	GFD og kontrollbiopsi, ev. provokasjon etter ett år hvis tvil.
Marsh 1-2	Pos	Sannsynlig	Anbefales	Anbefales	Vurder GFD og kontroll biopsi – evt provokasjon med gluten
Marsh 1-2	Neg	Mulig	Anbefales	Anbefales	Vurder GFD og kontroll biopsi – evt provokasjon med gluten
Marsh 0 (normal)	Pos	Mulig	Anbefales	Anbefales	Følges opp, evt provokasjon med gluten